

ס פ ו ר י ם

(מתוך הקובץ 'בבנינה של החומה המינית')

על המשלים

רכים המתרעמים על שדכריי-החכמים אינם אלא משלים. שאין לעשותם שימוש בחיי-יום-יום ונמצא שאין בידנו אלא משלים בלבד. כשהחכם בא ואומר: 'קום וְקַבְּרָךְ' אין דעתו מכוונת לכך. שחקובם ותלך למעבר מזה. מה שיכולת סוף-סוף להוציא לפעולות. אילו תוצאת-הדרך הייתה ראויה לכך, אלא דעתו מכוונה לאיזה שם שבאגדה. למשהו קצום מידעתנו. למשהו שגם החכם אינו יודע להגדירו בכירור יותר. למשהו שאין אנו יכולים להסתייע בו כאן סיוע כלשהו. שהרי לאמתו של דבר כל המשלים אינם מבקשים אלא לומר שְׂקָה שאינו ניתן לתפיסה אינו ניתן לתפיסה, דבר הידוע לנו משכבר. אך כל מה שאנו מתייגעים בו יוֹסִיּוֹם, אלה הם דברים אחרים.

על כך אמר האחד: המרוניה שלכם על שום מה? אילו הלכתם בדרך-המשלים סופכם שהייתם נעשים עצמכם משלים וכך הייתם נפטרים סיגיוות-יום-יום.

- אמר האחר: נְבִרָה זה עם זה. שגם אמירתך אינה אלא מְשָׁל.
- אמר הראשון: אתה שזכית.
- אמר האחרון: לצערי במשל לבר.
- אמר הראשון: לא, בממש; במשל הפקדת.

הגשר

קרוש הייתי וקר. הייתי גשר. על גבי תהום הוטלתי. מכאן ננעצו קצוות-הרגלים ומכאן הירים. תקעתי את עצמי לחקר המתפורר והולך. כנפי מעילי התנופפו לעברי. במעמקים רעש נחל-האלתיות הקפוא. כל תייר לא נתעה לרְקָה זו שאין דרך בה. הגשר לא נרשם עדיין בפפות. כך הוטלתי והמתנתי. בעל כרחי המתנתי. שכן גשר שהותקן פעם אינו פוסק מהיות גשר אלא אם כן נדרר תחילה.

פעם אחת לפנות-ערב-האם הערב הראשון. האם הערב האלף; אין אני יודע-הרהורי שימשו בערכוביה. נתעגלו והוסיפו סחור סחור לפנות ערב בקיץ, כשרעש-הנחל האפיל יותר, שמעתי פסיעתו של אדם! אֵלֵי, אֵלֵי. — יְקוֹף עצמך הגשר, תהא עמירתך מתוקנת. קורה ללא מעקה, הַחֲזֵק את שהפקירו לַיָּד. יֵשֶׁר כְּלֵי מַיִם את פִּיק־צַעְדוֹ ואם ימער הגלגל וכאלהי-התרים ליבשה תשליכנו.

הוא בא, הקיש בי בחוד-הכרזל של מקלו, אחר כך הניף בו את כנפי-מעילי וסידר אותן עלי. הוא הטיל את החוד לתוך סכך-שערותי והחוד מוטל היה שם, כשהאיש מסתכל כנראה פרא לכל רוחותיו. שעה ארוכה. אחר כך-דוקה כשהלמתי על הר ועמק-קפץ בשתי רגליו באמצעית-גופי שלי. סמר בשרי מכאב פרוע ולא ידעתי עד מה. מי היה כאן? תינוק? חלום? אורב בדרכים? טורף נפשו בכפו? מסית ומדיח? משמיד? הפכתי את פני לראותו פנים. — גשר הופך פניו? עד שאני הופך פני ואני מדרדר, נדררתי ונשתמטתי דקור-החצצים המחודדים, שהסתכלו בי תמיד מתוך המים הגועשים בשלוח מרוכה כל כך.

השכן

עסק שלי מוטל כולו על שכמי, שתי עלמות עם מכונת-כתיבה ופנקסי-העסקים בפרוזדור, תְּרִי שלי עם שלחן-כתיבה, קופה, שלחן-מועצות, כורסות-קלוב וטיליפון — הרי כל מנגנון-העבודה שלי. כדרך שמירוור פשוט, כך נהילו קל. אני צעיר מאד ועסקי מתגוללים לפני והולכים. אין אני מתרעם, איני מתרעם.

מראש-השנה שָׁכַר אחד אברך את הדירה הקטנה שבסמוך לי, שעמדה פנויה ושאני כרישולי הסמתי שעה ארוכה בשכירתה. אף כאן חדר ופרוזדור, אך גם מטבח כתוספת להם. — יכול שהייתי זקוק לחדר ולפרוזדור — לא אחת נתיגעו שתי העלמות שלי מרכויו של טרחה — אך אותו מטבח מה תועלתו לי. ובשל אותו פפקוק קטן הנחתי לו לאתר שיטול את הדירה מתחת ידי. עכשיו משוקע שם אותו אברך. תָּרַם שטו. מה עשייתו שם, אין אני יודע. על גבי הרלת כתוב 'משרד-הרם'. חקרתיו ורשתי וסופי שהעליתי, שהעסק שלו דומה לשלי. אין להתרות מפני מתן-אשראי, שהרי הכתוב מרכר באדם צעיר המבקש עילוי לעצמו ושאוילי צפויים עתידות לענינו שלו, אך אין מרזין לְזַכְּלוֹ באשראי דוקה, שהרי קרוב לוודאי, שכפי שעה אין עדיין רכוש בנמצא. כדרך הידיעות שנמסרות בשעה שאין יודעין דבר.

עתים שהרם מוזמן לי על המדרגות, דומה שהוא נחפו תמיד בתכלית, הוא עובד על ידי דרך רפרוף ממש. לא ראיתיו עדיין ראייה מתוקנת, מפתח-המשרד מוכן בידו. כהרף עין פתח את הרלת. כזנבו של חולד התחמק פנימה ושוב עמידתי לפני הטבלה: 'משרד-הרם', שקראתי וחורתי וקראתי בה פי כמה וכמה, משהיא ראויה.

הקירות הדקיס-עלובים מנלים כבשונו של האדם העובד, אך חופים על הקשע. המליפון שלי נתון על גבי קיר-החדר, התוחם ביני ובין שכני. אך אין אני מכליט אותה העובדה אלא בשל האירוניה המיוחדת שבה. כי אילו היה גם אותו כלי נתון על גבי הקיר שכנגד, היה הכל נשמע בדירה הסמוכה. הָרַתִּי את עצמי מלפרוש ליד המיליפון בשמותיהם של לקוחותי, אך פשיטא שאין צריך ערכה מרובה, כדי להקיש על השמות מתוך דרכי-דיבור אֲפִיִים שאי אתה יכול להפטר מהם לחלוטין. — פרקים שאני מכרכר, כשקונכות-השמיטה נתונה בידו, מתרדה על בהונת רגלי סחור-סחור לסכשיר וסופי שאיני יכול ללא להפקיר את הסודות.

ודאי שמשום כך נעשות החלטותי העסקיות מפוקפקות, וקולי מרתת והולך. הרם מה עשייתו בשעה שאני מטלפן? אילו ביקשתי לעצמי דרך של הפלגה-ולפרקים מרובים מחויב אתה באותה דרך, אם רצונך להגיע לכל-כהירות — יכול הייתי לומר: אין הרם צריך במיליפון, הוא משתמש בשלי, הוא הסמיך את הספה שלו אל הקיר ומאזין, ואילו אני מחויב, כל כמה שהצלצול נשמע, אני אנוס לרוץ למיליפון, לקבל משאלותיהם של הלקוחות, לפסוק החלטות של משקל, לטרוח במעשי-פתוי בשיעור מופלג — ולכל לראש ליתן כל אותה שעה שלא בסכוון דין וחשבון מבעד לקיר-חדרו של הרם. ושמה אין הוא ממתין אפילו למיומה של השיחה, אלא כשהוא שומע את הפסקה המעמידתו על בירוורו של המאורע במדה מספקת, הוא עומד על רגליו ומרפרף כדרכו דרך העיר ועד שאני חולה את קונכית-השמיטה הוא עומד מוכן ומוזמן לשָׁכַל דרכי.